

Není clo jako clo.

Slavie minulého týdne uvažuje jak následuje:

“Byli jsme vždy toho mínění, že člověk, který platí daň, jest pak o tolik chudší, kolik daně zaplatil. Republikánská víra však jest do cela jiná: dle ní národ tím rychleji bohatne, čím více daní se mu ukládá. Odtud povstala republikánská politika vysokých cel a státních odměn (bounties), které nejsou ničím jiným, nežli daní, ukládanou jedním lidem ve prospěch jiných.”

Slavie má to ve zvyku, že si postaví slameného panáka podle své vůle, do něhož pak se vší chutí buší. Kdyby bylo clo jako clo, pak by měla ovšem Slavie pravdu. Vůl velikánský jest rozdíl mezi clem ochranným a clem k vůli příjmu.

Clo demokratické jest ovšem daní, která národu uložena jest, nižto se vše to, nač se ukládá, zdražuje a kterouž tudíž občané platiti musí. Demokráté vždy uznávali, že jediný druh cla, jaký ústavou oprávněn jest, jest clo pouze jen k vůli příjmu a řídíce se tím, ukládali je co daň na takové předměty, kteréž v zemi vyráběny aniž pěstování býti mohou a kteréž proto bez výminky o obnos cla se zdražují. Když vztahujeme výrok Slavie na clo takové, pak jest ovšem pravda, že každý občan jest o tolik chudší, kolik daně zaplatil, poněvadž clo v případě tomto jest skutečně daní.

Zcela jinak ale má se to se clem republikánským, se clem ochranným při kterémž příjem z této jest věc vedlejší a ochrana která se dotýká němu průmyslu poskytuje věc hlavní. Clo ochranné není daní, neboť jakmile vznikne průmysl, v jehož zájmu clo takové uloženo jest, pak již soutěž domácí postará se o to, aby cena výrobku dotčeného na mírné míře udržena byla. Ochrana clo ukládá se hlavně za tím účelem, aby umožnil se vznik a trvání průmyslu nějakého, který by bez cla ochranného vzniknouti nemohl. Toho nejlepší příklad nalezáme na plechu kterým před krátkým ještě časem demokratické časopisy tak rády činily, o kterém však již rok ani takměř muk. Dříve než-li dostalo se plechu náležité ochrany zákonem McKinleyho, nebyla vyráběna v této zemi ani jedna jediná tabulka plechu cínového, nýbrž všecky přiváženy ze Skotska a sice za dvacet milionů dolarů ročně. Před 4 lety zvýšeno bylo clo na mru ochrannou a kdežto každému je známo, že tím plech nebyl zdražen, přec aniž dovoz plechu sem na dvanáct milionů ročně a ve 40. továrnách zaměstnává se již tisíce dělníků zdejších výrobou ostatního plechu, který zde zapotřeby máme. Podobný případ lze uvésti též vzhledem k perletovým knožítkům. Také tyto nebyly zde žádné vyráběny, až když za zákona McKinleyho dostalo se jim ochrany a vzdor tomu že průmysl ten ochromen byl dříve ještě než nový zákon v platnost vstoupil, že totiž demokratická vláda uznala za dobré propouštěti sem knožítky zhotovené až na dřevky co perlet surovou a vzdor tomu že valná část ochrany kterou průmysl ten dříve za McKinleyho používal zmařena novým zákonem, přece se část perletových knožítků zde vyrábí.

Rovněž tak neoprávněným jako že republikánské clo jest daní jest věřit, že bylo by daní ukládanou jedním lidem ve prospěch jiných. To snad není třeba dokazovati, neboť snad každému je známo že ne prospívá za dob republikánských a za republikánského cla jen snad jedna třída lidí, nýbrž prospívají všichni. Prospívají průmyslníci a bylo jim umožněno platiti dělnictvu mzdu vysokou jako nikde jinde v celém světě; prospívá i rolnictvo, neboť prospí-

váním průmyslu akvětal trh na plodiny jeho, prospívá i obchodnictvo. Vůl demokratický zákon celní byl dechem mravním, který sežehnul blahobyt všech, jak rolníka tak dělníka jak průmyslníka tak obchodníka a uvrhl všechny do bídě a nouze.

Proti přistěhovalcům.

Ani přístěhovec nezástane ušetřen agitace ztřeštěných fanatiků amerických, kteří spatřují zlo v tom, co jedině sloužilo k povznesení této země, totiž přistěhovalectvu. Naším čtenářům známo jest a dostatek, že v posledních letech zmáhaly se agitace účelové k zamezení přistěhovalecva, kteréž započaly nejdříve zapovídáním přivážení Čtítanů do země a po nenáhlu šířily se agitace ve sméru záповědi, aneb obmezení přistěhovalců ze země jiných. Nebylo zase dání kongresu po minulých 12-15 letech, aby v něm nebyla podána nějaká předloha toho sméru a aby neděly se pokusy o přístřování zákona proti přistěhovalcům. Původně přijat byl zákon zapovídající přivážení sem zločinců a zbrádků, ten přístřiven později záповědí přívozu všech kdo by nebyli práce schopní a mohli obci padnouti za obtíž; pak následovala záповěď dělníků, kteří by měli zde práci objednanou a každým rokem rozmnožují se tato obmezoуání. V minulém kongresu nahááno bylo na to, aby připuštěn sem nebyl jinak, než na vyvědění pilnosti a dobrých mravů obce své, potvrzené konsulem našim. Též byla navržena předloha, aby každý přistěhovalce byl povinen zaplatiti sto dolarů daně z hlavy. Nyní připravuje se již zase předloha k podání budoucímu kongresu. Společnost, kteráž nazývá se ligu na omezení přistěhovalecva, připravila předlohu, kterouž mezi jiným se ustanovuje, aby daň z hlavy přistěhovalců zvýšena byla z jednoho na deset dolarů na osobu a dále, aby nebyla připuštěna žádná osoba v stáří mezi 14 a 60 lety, kteráž by neznala čísti a psáti řeč anglickou neb někteřou jinou.

Starším čtenářům našim je známo, že předvídali a předpovídali jsme hned když počátek byl učiněn se zapovídáním a obmezoуáním přistěhovalecva čtítanského, že obmezoуání to šifiti se bude i na přistěhovalecvo ostatní a tudíž jsme se v tom neklamali. Co učiní přístř kongres, nechceme ovšem předpovídati. Rozumní lidé uznávají musť, že nynější zákony jsou postačitelny k obmezení přistěhovalecva ‘nežádoucího.’ Vůl fanatikům tímto jedná se o to, aby zamezili sem příchod přistěhovalecva vůbec a všechno přistěhovalecvo jest jim ‘nežádoucí.’ Podají-li se jim docíliti toho, aby zvýšena byla daň z hlavy na \$10 a položena podmínka znalosti čtení a psaní vůbec, neskončí se tím jejich agitace, nýbrž přistř snahou jejich bude, zvýšiti daň na \$50 neb \$100 a položitii za kvalifikaci čtení a psaní anglické a tak dál a dále, až zapovězeno bude na dobro stěhování se sem přistěhovalců evropských, tak jako záповězeno bylo přistěhovalců čtítanských. Chceme-li tomu předejti, musť našť povinností býti pečovati o zvolení takových zástupců, kteří nejsou fanatikem toho druhu prodehnuti.

* V Colorado City shořely železniční dílny dráhy Colorado Midland.

Budete tam?

Podp. Sokol Tyrš čis. 1. odbývá svůj výroční výlet do Prahy v neděli dne 25. srpna. Bude to nejprvejší výlet tohoto roku. Laciná jízda, zvláštní vlak, krásné výletní místo, dobrá jídla a pěkný program. Vlak vyjíždí z Union nádraží v Omaze v 8.30 ráno. Kapte si listky od výbora aneb na nádraží. 117x3

Průmysl hyne.

Po dlouhá leta ujišťovaly nás demokratické časopisy, že vše co zapotřeby jest k rozvoji našeho textilního a zejména vlněného průmyslu jest, abychom zrušili clo na vlnu, načež naši továrníci budou mítí lacinou surovinu a budou moci soutěžitii v trzích celého světa s výrobky našimi. Lid uvěřil před třemi lety těmto slibům jejich a povolal je ku vládě a demokráté splnili to co slibovali, zrušíce clo na vlnu a snížíce clo na veškeré výrobky.

Jak to prospělo našemu průmyslu, vysvětlá z následujícího vyňatku z časopisu Textile Manufacturers Journal ze dne 20. čce. 1895. Časopis ten není časopisem politickým, nýbrž odborným a tudíž zpráva jeho nemůž že být brána v pochybnost, neb podzřívám, že by byla s přičin politikých. Týž píše:

“Zboží přiváží se sem nyní, dle věrohodného svědectví, za ceny, kteréž sotva kryjí cenu příze z níž jsou zhotoveny. Největší podvoły pást se udávám ceny nízké v celnici a zboží takto podvodně importované soutěží s domácím i s jiným zahraničním poctivě přivezeným. Rozsáhlost tohoto zla není dosti pochopována průměrným vyrábitelem a komissionářem, jest však možno, že nynější doba odhytu lehkých látek poskytno objasnění, kteréž bude počítováno a otevře oči i těm, kteří až posud mdle viděli. Již nyní jde hlas, že vyrábitelem zahraniční zmocnili se trhu na jisté druhy worsteds a připouštii se, že domácí vyrábitelem ztratili odbyti na worsteds majících ceny \$1.25 až \$1.75”.

Zpráva tato ovšem nepřekvapuje, neboť američtí továrníci již od přijmutí demokratického zákona celního počítávali ostrou soutěž továříků anglických a mizení jim pády pod nohama. Jak Philadelphia Press sděluje, továrníci vlněného zboží vyslali před nedávnem do Anglie svého zpravodaje, aby vyšetřil tamější stav průmyslu. Týž právě se navrátil a podal zprávu, že shledal v kraji Yorkshirském, že všechny továrny pracují přes čas a mnohé dnem i nocí bez přestávky, tak aby mohly zhotoviti dosti zboží k záplyce do Spojených Států. Převládá tam náhled, že ovládati budou trhy americké nyní na dobro.

Dle zpráv obchodníků Newyorských, nežli měli jsme nynější demokratický zákon celní, prodávali títo 80 procent látek domácích, kdežto nyní pouze jen asi 30 procent látek amerických dochází odbytu. Tato velká změna dochlela byla během kratičké doby jediného roku. Jest tudíž z toho patřno, že oprávněna jest naděje anglických továříků, že náš vlastní domácí průmysl v době nejkratší úplně zničí a trhy zdejší ovládnou.

Výsledkem demokratické politiky celní jest tedy ze strany jedné zničeni našeho ovčářství, umenšení našť stříže během jediného roku o 100 milionů liber vlny, ze strany druhé pak zničeni našeho textilního průmyslu. Tak jako ve všem jiném co nám demokráté před minulou presidentskou volbou slibovali, i v této věci dostavil se pravý opak. Na místě aby továrníci naši zmocňovali se trhů jiných, zmocňuje se průmysl anglický trhů našich. Za rok končící dnem 30. června obnášel přívoz vlněného zboží do této země \$36,542,396, kdežto za rok před tím obnášel pouze \$19,391,850.

Kdyby po těchto trpkých zkušenostech chtěli demokráté vejšti do sebe, bšti se v prsa, uznati svoji chybu a sřbiti, že se dají na pokání, pak snad mohli bychom jim ještě odpustiti, však na místě toho setrvávajíc zarytí a fanaticky ve svém nesmyslném nepřátelství proti ochraně celní a vzdor každě-

mu patřným zkušenostem svalují tyranické mravy. Obracíme pozornost mladých Bulharů na příklad metropolitity Klimentia, jenž byl Stambulovem po léta nejnkrutějším způsobem mučen a žalován, a přece za svého nedávného pobytu v Rusku, kdykoli přišla řeč na Stambulova, vyjadřoval se o něm shovívavě, jako pravý následovník Kristův.

“Slovo nad hrohem tyrana Štěpána Stambulova”.

Tak nadepsány byly plakáty, jež ráno v den pohřbu Stambulova přilepeny byly na rozřech hlavního města Bulharského. “Slovo nad hrohem” je psáno v tom duchu, jaký byl v telegramu matky Stambulovem popraveného Mylarova, jež volala “na smradlavý, hnusný trup tyranův” obecně opovržen. Popsána jest “bulharská mládež”, jež tím způsobem dává divokým jásosem výraz radosti nad tím, že Stambulov není už mezi živými. Je to vlastní duch Stambulova, který se tu nad hrohem jeho ozývá, a hlásá, že on s trupem Stambulova neuléhá do lůna země, nýbrž žije v bulharském národě dále neodvisle od osudu své tělesné schránky. Pozorujme jeho mlvu!

“Zhytnul tyran Stambulov! Nemilosrdně rány jataganu, zadané rukama matitelů, sklátily ve hrob toho, čí jméno je nerozlučně spojeno s pojmem nejhanebnějšť, nejnkrutějšť tyranie. Zhytnul konečně ten, kdo své jméno napsal na stránky historie krví tisíců mučedníků, jež dal povraždit, aby snáze uskutečnil své pekelné plány. Zhytnul konečně ten, kdo na sta bulharských pannen oloupil o poklad nevinnosti a kdo ve smyslu hmotném na mizinu přivedl celou zemi. Dnes bude pohřeb, jaký bulharská stolice poprvé za svého trvání uvidí. Občané! Dnes bude pohřben vyvrhel, mnoholetý mučitel národa, tyran, krvolok, dravý šelma, Štěpán Stambulov! Pohřben bude tyran, jemuž nebylo rovno v dějinách.

Při pomýšlení, že dnes budou pohřbeny tělesné ostatky toho, kdo byl metlou celého Bulharska, toho, čí jméno v národě vždycky bude vzpomínáno s hnusem a hněvem, kdo uvalil na sebe prokletí a opovržení všeho bulharského národa, — při tom pomýšlení třeba, abychom si postavili před oči řetěz všech těch hrozných skutků a zločinů, jenž tvoří posmrtný věnec Stambulova.”

Před našima očima mihají se neviditelné stíny zastřelených: Panova, Uzunova, Kardžieva, Filova, Panice, oběšených: Mylarova, Popova, Tomy Georgieva, za živa upáleného malého Tufekdzieva, mnohých, které ani spojiti nelze, vypustivších duši pod ranami klacků a policajtů, a všecky ty stíny zdají se volati jedním hlasem: zhytnul, zhytnul, zhytnul konečně ten, kdo žžnil po naší krvi, kdo z našich kostí a z masa našeho chtěl upevniti svou rozbojnickou vládu, kdo olupoval národní svobody a práva.

O, ne čest, nýbrž třešconasobaě opovržení nechť dá na jevo každý, kdo bude dnes přítomen, jak mrcha Stambulova bude dána do chladného hrobu na požrán, a nechť volá: Budiž prokleta památka Štěpána Stambulova!

Po tomto provolání následovaly známé demonstrace nade hrohem Stambulova.

Řekli jsme, že duch Stambulova zůstal mezi Bulhary živ a citovaná slova jsou toho důkazem. V každém z těch mladých lidí, kteří tak ukrutně potapili mrtvolu zavrženého tyrana, skrývá v sobě malého Stambulova, má v sobě tytéž nešlechtné vášně, tutéž nenávisť, tutéž pomstychtivost a krvežíznivost. Dokud tento duch nebude ze středu Bulharů vymřčen, budou stále v nebezpečí, že poměry stambulovské budou se u nich opakovati. Obrat, který se v Bulharsku stal o pádu Stambulova, musť znamenati něco jiného, než změnu v osobách tyranů, při ponechání v platnosti celé tyranické soustavy a

tyranické mravy. Obracíme pozornost mladých Bulharů na příklad metropolitity Klimentia, jenž byl Stambulovem po léta nejnkrutějším způsobem mučen a žalován, a přece za svého nedávného pobytu v Rusku, kdykoli přišla řeč na Stambulova, vyjadřoval se o něm shovívavě, jako pravý následovník Kristův.

Bojujte proti tyranům, pokud mají moc a pokud jsou nebezpeční, ale nebojujte s poraženými a nevylévejte si hněv na mrtvolách padlých odpůrcův a nerouhejte se tělesnému prachu jejich, neboť i vy prachem jstě a v něj se obrátíte! N. L.

DRÖBNÉ ZPRÁVY.

* Ve Findlay, Ohio, zničena požárem minulý čtvrtek Peerless rafinerie petrolejní. Ztráta obnáší \$60,000.

* V Clevelandě spáchal samovraždu Dr. Bozzaro, který loni provázal Coxeyho armádu nezaměstnaných co “Neznámý”.

* Ve Fulton, Mo., lynčován byl v noci na čtvrtek černoch Emmett DIVERS, který před nedávnem zavraždil tam paní Cainovou.

* Minulý čtvrtek vyplaceno bylo Yankton Indiánům každému po \$20 ve zlatě, dle smlouvy o odstoupení částky jejich rezervace v jižní Dakotě.

* V Leavenworth, Kansas, shořel minulý pátek lihovar, který zřízen byl v budově vystavěné před lety pro cukrovar. Škoda obnáší přes \$100,000.

* V Juno, Florida, chtěl dav lidí lynčovatí vraha Lewise a při dobývání se do vězení zastřelen byl náhodou strážce vězení. Lewis byl pak vyvěřen a pověšen na telegrafní tyči.

* Blíže Liberty Park v New Jersey vrazil ve středu smřšený vlak do zadního vozu vlaku výletního, při čemž jeden z výletníků, šestiletý hoch, přišel o život a asi tucet k těžkému úrazu.

* S parníkem Falda, který vyjel v sobotu z New Yorku, veza účastníky německé slavnosti na památku vítězství Sedanského, vyjelo 500 Němců.

* Chicagský radní M. B. Madden, který jest na výletu v Denver, vyjádřil prý se tam, že v Chicagu jsou obchody letos o 20 procent horší, než loni. Divná věc! Vždyť náš demokratické časopisy stále ujišťují, že jsou mnohem lepší.

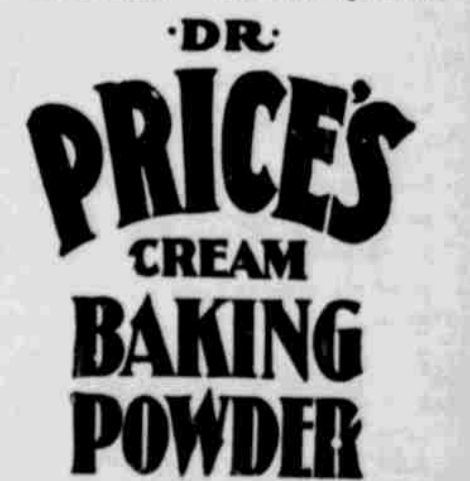
* Tvrdý oříšek k rozlousknutí má papežský legát Satoli. Byla mu pedána stěžnost, že mnši benediktinskí v Beatty, Pa., mají ve svém kláštere pivovar, se žádostí aby to zpravěděl a Satoli nyní si láme hlavu, jak žádosti vyhověti a při tom pátery nezkrátiti.

* V Sioux City napočteno bylo 28,501 obyvatelů. Při censu roku 1890 napočteno tam 37,806.

* V Le Mars, Ia., vyhořel v noci na středu tak zv. Cobden Block, čimž škoda \$25,000 způsobena.

* V Montgomery, Minn., vyhořelo devět obchodních domů v neděli ráno čimž ztráta a asi \$45,000 způsobena.

Obdržel první odměnu — na svět. výstavě

Nejdokonalejší : připraven čistý prášek z vinného kamene. Proti an monia, kausenc a jiných ocělosti. PO 60 BOXŮ v FORŠE